

Straf(proces)recht

Kamerplant of querulant

donderdag 03 maart 2016 door Patrick van der Meij

De vorige keer heb ik het arrest (NJ 2016, 52) aan de orde gesteld waarin de wetgever door de Hoge Raad onder druk werd gezet het recht op verhoorbijstand te regelen vóór 1 maart 2016. Die datum ligt inmiddels achter ons. Hoewel de afgelopen weken veel te doen is geweest om de inhoud van de regeling zoals door het College van PGs is uitgedacht, en de meest uiteenlopende vormen van protest zijn aangekondigd, beklijft in eerste instantie toch een gevoel zoals destijds met de millenniumbug en de invoering van de euro: we houden rekening met een ramp, maar na het slaan van de klok blijken we allemaal nog te bestaan en proberen we ons te herpakken.

Dat betekent niet dat de bezwaren bij de regeling niet serieus hoeven te worden genomen. Die bezwaren zien niet zozeer op de vergoeding, al is daar het nodige op aan te merken. Bijvoorbeeld dat zonder enig besef van de gemiddelde duur van een verhoor en de hoeveelheid verhoren een gering vergoedingstelsel is uitgedacht. Het gaat veeleer om de beperkingen die zijn opgelegd aan de raadsman. Er zal alleen vooroverleg tussen raadsman en verdachte kunnen plaatsvinden als direct wordt aangevangen met het verhoor en nog geen consultatiebijstand is verleend. Het is de raadsman niet toegestaan tijdens het verhoor vragen te stellen of opmerkingen te maken, die ruimte bestaat alleen aan het begin en einde van het verhoor. De verdachte mag niet worden geholpen bij het formuleren van een antwoord op een gekke of insinuerende vraag. Slechts het aangeven dat de verdachte de vraag niet zou begrijpen, kan door de beugel. Het is mogelijk een time out te verzoeken, maar dat verzoek kan worden geweigerd als het de verhoorders niet uitkomt.

De verwachting is dat veel strafrechtadvocaten zich deze beperkingen niet laten opleggen, en terecht. De raadsman schuift bij het verhoor aan om zijn cliënt te beschermen, om voor hem op te komen. Passiviteit is geen eigenschap die de verdediging past. Als de raadsman niets mag, kan net zo goed een kamerplant naast de verdachte worden gezet. Misschien valt het mee en kunnen de verhoorders en de raadsman het onderling ook wel oplossen. Het zou alleen jammer zijn als de raadsman die *'effectively participate'* als querulant ziet. Dat doet tekort aan de Richtlijn en de essentie van het recht op verhoorbijstand.

PATRICK VAN DER MEIJ

Patrick van der Meij is strafrechtadvocaat en partner bij Cleerdin & Hamer Advocaten en research fellow bij het Instituut voor Strafrecht & Criminologie aan de Universiteit Leiden.